

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Position paper

Opgesteld voor het Rondetafelgesprek 'Nota van Wijziging ten aanzien van artikel 2.1 van de Wet dieren', op 29 februari 2024, van de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) van de Tweede Kamer.

Nederlanders vinden dierenwelzijn steeds belangrijker. Als het aan hen ligt, mag de overheid meer doen om dierenwelzijn te waarborgen. En de groep diersoorten waarover de samenleving zich zorgen maakt, wordt ook steeds groter. De NVWA houdt in diverse schakels in de keten toezicht op het dierenwelzijn van landbouwhuisdieren; op primaire bedrijven, tijdens transport en bij het slachten. Daarnaast houdt de NVWA toezicht op het dierenwelzijn van gezelschapsdieren bij bedrijfsmatige houders, op de uitvoering van dierproeven en op dierentuindieren.

De NVWA zet in op slagvaardig toezicht op dierenwelzijn, om te zorgen dat houders van dieren zorgvuldig met ze omgaan, overtreders worden aangepakt en het dierenwelzijn in Nederland in het algemeen zichtbaar verbetert. Hiervoor heeft de NVWA verschillende instrumenten die op het juiste moment worden ingezet om de naleving effectief en structureel te verhogen en waar dat niet lukt de bedrijfsvoering en het houden van dieren te kunnen stoppen.

In deze position paper schetsen wij op verzoek van de commissie LNV;

- de kansen die het huidige wijzigingsvoorstel biedt voor het toezicht van de NVWA en
- wat nodig is voor effectief toezicht.

Kansen voor het toezicht

- Het huidige wijzigingsvoorstel biedt kansen om een aantal welzijnsvraagstukken integraal en bij de bron aan te pakken door bijvoorbeeld tegemoet te komen aan gedragsbehoeften van dieren en daarmee ingrepen uit te faseren.
- Daarnaast biedt het wetsvoorstel een kans om meerdere bestaande open normen te concreet te maken, zodat die normen beter te handhaven zijn.
- Een betere handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van dierenwelzijnsregelgeving zorgt ervoor dat het toezicht op dierenwelzijn effectiever en doelmatiger wordt.
- Het voorstel heeft daarmee potentie om voor een forse verbetering van dierenwelzijn te zorgen.

Wat is nodig voor effectief toezicht

Basis van regelgeving op orde

- Het komt soms voor dat eisen in regelgeving niet leiden tot het oplossen van welzijnsproblemen. Bijvoorbeeld het toezicht dat de NVWA houdt op voetzoollaesies bij vleeskuikens, die veroorzaakt worden door de omstandigheden in de stal. Zorg dat bij de verdere uitwerking van de onderliggende Algemene Maatregel van Bestuur (AmvB's) normen worden opgenomen die ook echt het probleem bij de bron aanpakken; bijvoorbeeld het verlagen van de bezettingsgraad in relatie tot couperen van staarten.

Een stabiele koers

- NVWA pleit voor een hoge lange-termijn-ambitie ten aanzien van de dierwaardige veehouderij. Een ambitie waarmee zekerheid geboden wordt aan veehouders en sectorpartijen en waarmee ook duidelijkheid wordt geschept voor het toezicht van de NVWA.
- En niet alleen die ambitie is belangrijk, ook de weg ernaartoe. Zorg voor een helder en gedragen pad, met duidelijkheid over benodigde kennis en investeringen. Zo weet iedereen waar die aan toe is en kan de NVWA haar toezicht goed inrichten.

Handhaafbare en uitvoerbare normen

- Bij afwijzing van het wijzigingsvoorstel treedt de wetwijziging 'amendement Vestering' alsnog in werking. Uit de analyse die gemaakt is over de impact van het amendement Vestering [Kamerstuk 28286 nr.1265], blijkt dat veel onduidelijkheid bestaat over welke gedragingen jegens dieren verboden zijn. Welke ingrepen verboden zijn, wanneer sprake is van het permanent de mogelijkheid onthouden om dieren hun natuurlijke gedrag te laten vertonen en welk gedrag dit betreft, is niet duidelijk. Deze duidelijkheid is wel nodig om tot een naleefbaar, uitvoerbaar en handhaafbaar verbod te komen.
- Daarnaast is het uitblijven van de gewenste impact (verbeterd dierenwelzijn) van de wetwijziging 'amendement Vestering' een reële mogelijkheid. Het bewijzen van een overtreding in een concrete casus zal naar verwachting ingewikkeld zijn. Het Openbaar Ministerie – dat verantwoordelijk is voor de vervolging van betreffende strafbare feiten – geeft ook aan [Kamerstuk 28286 nr.1265] dat het amendement niet helpt bij het bewijzen van dierenmishandeling en het daarom de voorkeur heeft om specifieke gedragingen en situaties te benoemen die volgens de wetgever verboden moeten worden. De NVWA deelt deze mening, omdat onvoldoende opvolging aan opgelegde boetes, de effectiviteit van de handhaving van de NVWA aantast.
- De NVWA zal ten behoeve van de verdere uitwerking van de onderliggende AmvB's ervaringen en inzichten vanuit de toezichtspraktijk transparant (blijven) delen en wordt daarom graag in een vroeg stadium bij ontwikkeling van die wet- en regelgeving betrokken. Voor de NVWA is het uitgangspunt van de toetsing van voorstellen (HUF) dat de dierenwelzijnsnormen een concrete invulling moeten krijgen die zorgen voor een integrale aanpak van welzijnsproblemen bij de bron.
- En tot slot een laatste argument voor concrete normen. Hoe minder open of anders gezegd, hoe vager de normen, hoe hoger het aantal handhavingsverzoeken dat de NVWA krijgt. Dit leidt vaak tot lange juridische procedures en legt een fors beslag op toezichtcapaciteit, die we liever voor ons geplande toezicht op dierenwelzijn willen inzetten.